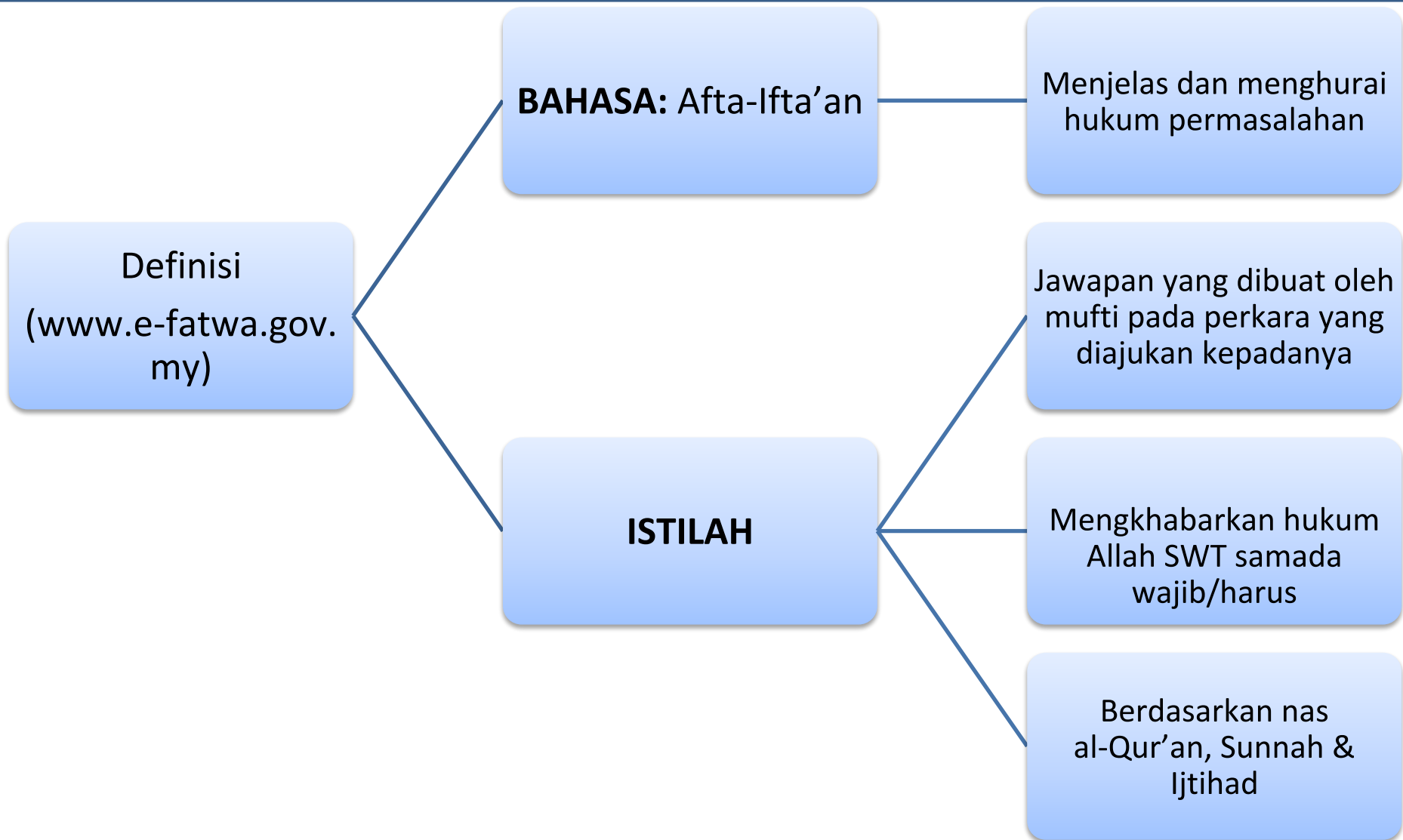

IJTIHAD & FATWA ISU KONTEMPORARI SAINS DAN TEKNOLOGI

'ADNIN BINTI IBRAHIM

DEFINISI FATWA

DEFINISI IJTIHAD

Bahasa

Menggunakan daya dan usaha

Istilah

Usaha yang dibuat oleh seseorang yang berkelayakan untuk mengeluarkan sesuatu hukum dengan bersungguh-sungguh sehingga tidak mampu lagi berbuat lebih daripada itu.

SYARAT MUJTAHID

Islam dan adil

Berpengetahuan tinggi tentang al-Qur'an dan al-Sunnah (Kesusasteraan bahasa, *asbab nuzul*, *nasakh mansukh*, konsep dan prinsip)

Memahami masalah-masalah ijma', cara-cara qiyas dan Maqasid Syariah (Objektif Syariah)

Menguasai ilmu alat: Bahasa Arab, Usul Fiqh dan *Mantiq*

Kefahaman yang betul dalam membezakan pendapat yang benar dan salah

PERLANTIKAN MUFTI DAN JAWATANKUASA SYARIAH BAGI

- Institusi fatwa terdiri daripada gabungan mufti dan Jawatankuasa Syariah.

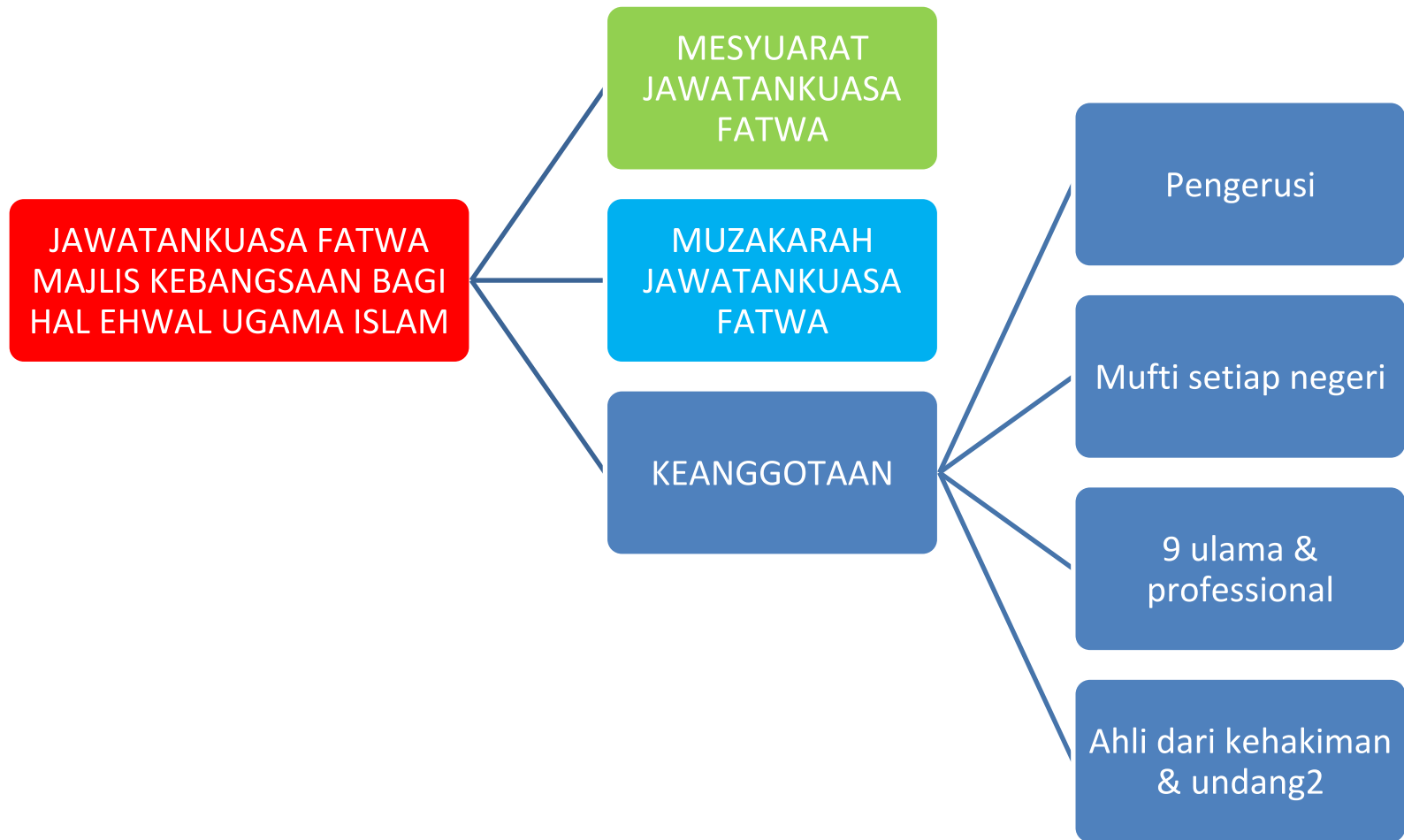
NAMA BAGI AHLI JAWATANKUASA SYARIAH BAGI SETIAP NEGERI

Jawatankuasa Fatwa	Johor, Kedah dan Terengganu
Majlis Fatwa	Sabah
Jawatankuasa Perundangan Hukum Syarak	Selangor, Pahang dan Wilayah Persekutuan
Jawatankuasa Syariah	Perak, Melaka, Negeri Sembilan, Perlis dan Pulau Pinang
Jemaah Ulama'	Kelantan
Lembaga Fatwa	Sarawak

PERLANTIKAN MUFTI DAN JAWATANKUASA SYARIAH BAGI NEGERI

Mufti	<ul style="list-style-type: none"> • Perlantikan mufti negeri dibuat oleh Raja @ Sultan kecuali negeri Melaka, Wilayah Persekutuan dan Pulau Pinang (Dilantik oleh Yang Di Pertuan Agong setelah mendapat persetujuan dan cadangan daripada Majlis Mesyuarat Negeri/ Yang Di Pertua Negeri). • Tidak ada syarat kelayakan tertentu yang disyaratkan untuk dilantik menjadi mufti. • Praktikal: Mempunyai kelulusan Sarjana @ Sarjana Muda dari timur tengah.
Ahli Jawatankuasa Syariah	<ul style="list-style-type: none"> • Dilantik oleh sultan @ majlis • Kelayakan: pondok, Sarjana Muda Pengajian Islam universiti dalam & luar.

FATWA: APLIKASI DI MALAYSIA

TATACARA PEMBUATAN FATWA SECARA ENAKMEN

**8(1) MUFTI MENGARAHKAN KAJIAN
ATAU PENYELIDIKAN BERKAITAN
SESUATU ISU FATWA**

**8(2) MUZAKARAH FATWA BERSIDANG
DAN MEMBUAT KEPUTUSAN**

**8(3) MUFTI MENGEMUKAKAN FATWA
KEPADA MAJLIS UGAMA ISLAM SABAH
(MUIS)**

**8(4) MAJLIS MEMBUAT SYOR KEPADA
TYT YANG DIPERTUA NEGERI UNTUK
MENDAPATKAN PERKENAN.**

**8(5) MAJLIS MENYEDIAKAN
MEMORANDUM PENJELASAN DAN
ULASAN BERSAMA DENGAN SYOR**

**8(6) FATWA YANG DIPERKENAN
DIMAKLUMKAN KEPADA KERAJAAN NEGERI
DAN DISIARKAN DALAM WARTA**

**8(7) SESUATU FATWA YANG
DISIARKAN DALAM WARTA
DINYATAKAN BAHAWA FATWA ITU DIBUAT DI
BAWAH SEKSYEN INI**

**8(8) SESUATU FATWA DISIARKAN DALAM
BAHASA KEBAGSAAN DALAM TULISAN RUMI,
TETAPI TEKS FATWA ITU BOLEH JUGA DISIAR-
KAN DALAM TULISAN JAWI**

**8(9) APA-APA PENYATAAN YANG DIBUAT OLEH
MAJLIS FATWA NEGERI BUKANLAH SEBAGAI
FATWA MELAINKAN DIWARTAKAN**

KATEGORI DAN AUTORITI FATWA

- Fatwa rasmi yang dikeluarkan oleh mufti sendiri atau oleh Majlis melalui Jawatankuasa Syariah yang diwartakan di dalam Warta Kerajaan Negeri.
- Fatwa yang dikeluarkan oleh Majlis samada melalui Jawatankuasa Syariah/ pendapat atau fatwa yang diberikan oleh Mufti tanpa melalui Jawatankuasa Syariah dan fatwa tidak di wartakan dalam Warta Kerajaan Negeri.
- Penjelasan hukum oleh mufti atau pembantunya-tidak wajib diterima oleh orang yang bertanya dan tidak boleh diwartakan.

E-FATWA

Pangkalan data fatwa secara elektronik

Dibangunkan oleh Bahagian Perkhidmatan Maklumat & Komunikasi (ICT)

Dikemaskini oleh Jawatankuasa Teknikal Jabatan Mufti Seluruh Malaysia

Menghubungkan masyarakat Islam dengan mufti

Diakses melalui web & telefon pintar

 e-Fatwa
Portal Rasmi Fatwa Malaysia

Jabatan Agama Islam Malaysia (JAKIM)
Bahagian Pengurusan Fatwa
Ara 1, Blok 17, Kompleks 2, Pusat Perkhidmatan for
Persekutuan, 62101, W.P. Putrajaya, MALAYSIA

Laman Web Offline

Portal Rasmi Fatwa Malaysia sedang dalam selenggaraan.
Sila kembali pada masa akan datang.
Harap maaf atas semua kesulitan.

The Malaysia Fatwa Official Portal is currently undergoing maintenance.
Please comeback in the near future.
We apologize for inconvenience cause.

Webmaster JAKIM

 e-Fatwa
Portal Rasmi Fatwa Malaysia
Ahad, 26 May 2014 | 26 Rejab 1435 H

Utama Apa Itu Fatwa? Latar Belakang Senarai Fatwa Informasi Rujukan Hubungi Kami

Fatwa Tentang Rokok
1995/2712 Newsletter e-Fatwa Sosial/Syariah

Tarikh Keputusan: 18 Nov. 2004
Huraian Tajuk/Isi:
fatwa tentang merokok
Keputusan:
i. Merokok adalah haram.
ii. Bagi maksud fatwa ini "rokok" ialah tembakau yang digulung dengan kertas atau daun nipah atau selainya.
Larangan ini meliputi kepada sifat serta ancamanya seperti berikut:
- melahutkan silap serta tabiat yang buruk
- mendatangkan kemudaratan dari sudut kesihatan
- pembaziran yang amat ditegah oleh agama
iii. Oleh yang demikian, adalah haram bagi mana-mana orang Islam menghisap apa-apa jenis rokok, menjual atau terlibat sama ada secara langsung atau tidak langsung dalam hal yang berkaitan dengan rokok.

Status Penawaraan: Diwartakan
Tarikh Diwartakan: 18 Nov. 2004
Akta/Enakmen: Pg. P U 25

Carian Fatwa Negeri

Title Keyword(s)

Kategori

Status Penawaraan

Negeri

TAPIS

Negeri/Group: Pulau Pinang
5953.ash

<http://tenangudey.blogspot.com>

3G 4:41

Himpunan Fatwa

- Hukum Meminum Kopi Luwak (Musang)
- Alkohol Dalam Makanan, Minuman, Pewangi Dan Ubat-Ubatan
- Hukum Memakan Daging/Isi Belangkas dan Telurnya
- Alkohol Sebagai Penstabil Minuman Ringan
- Hukum Memakan Makanan Terubahsuai Genetik (Genetic Modified Food)
- Bioteknologi Dalam Makanan & Minuman
- Hukum Menggunakan Bakteria Yang Diambil Daripada Najis Bayi Sebagai Agen Pemangkin Dalam Yogurt
- Hukum Bahan Pewarna (Cochineal) Dalam Islam
- Bioteknologi Dalam Makanan & Minuman
- Garis Panduan Mengenai Pengeluaran, Penyediaan, Pengendalian Dan Penyimpanan Makanan Halal

U can be Friends with K-POP celebs!
Download LINE now& meet K-POP Stars

HUKUM EUTANASIA

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-97 yang bersidang pada 15-17 Disember 2011 telah membincangkan mengenai Hukum Eutanasia atau *Mercy Killing*. Muzakarah telah membuat keputusan bahawa menghentikan hayat hidup seseorang sebelum dia disahkan mati dengan menggunakan apa-apa cara dan bersandarkan kepada apa-apa alasan adalah haram dan dilarang oleh Islam. Sehubungan itu, Muzakarah memutuskan bahawa perbuatan mempercepatkan kematian melalui amalan eutanasia (samaada Eutanasia Voluntary, Non-Voluntary atau Involuntary) atau *mercy killing* adalah haram menurut Islam kerana ia menyamai perbuatan membunuh dan ianya juga bertentangan dengan etika perubatan di Malaysia. Muzakarah juga menegaskan bahawa tugas seorang doktor ialah menolong pesakit dalam perkara kebaikan. Membantu mempercepatkan kematian tidak termasuk dalam perkara kebaikan tetapi tergolong dalam perkara yang dilarang dan berdosa. Firman Allah SWT yang bermaksud:

“Dan tidak harus sama sekali bagi seseorang mukmin membunuh seorang mukmin yang lain, kecuali dengan tidak sengaja...” (an-Nisa’ ayat 92).

HUKUM EUTANASIA

Hadis Rasulullah SAW yang diriwayatkan oleh an-Nasa'ie yang bermaksud:

“Sesungguhnya Rasulullah SAW bersabda, “Janganlah kamu mengharapkan kematian, jika seseorang itu baik, boleh jadi ia menambahkan kebaikan dan jika seseorang itu berbuat dosa boleh jadi dia bertaubat (dan mengharap redha Allah)”.

Walaubagaimanapun, jika pakar perubatan telah mengesahkan bahawa jantung dan/atau otak pesakit telah berhenti berfungsi secara hakiki dan pesakit disahkan tidak mempunyai harapan untuk hidup dan hanya bergantung kepada bantuan sokongan pernafasan semata-mata, Muzakarah memutuskan bahawa tindakan memberhentikan alat bantuan sokongan pernafasan tersebut adalah dibenarkan oleh Islam kerana pesakit telah disahkan mati oleh pakar perubatan dan sebarang rawatan tidak lagi diperlukan. Dalam aspek kesihatan, Islam sangat menggalakkan seseorang itu berusaha untuk mengubati penyakit yang menyimpannya. Tidak ada penyakit yang tidak mempunyai ubat melainkan mati. Oleh itu, membuat rawatan sehingga benar-benar pulih adalah sangat dituntut. Ia berdasarkan hadis Nabi SAW yang bermaksud :

Orang-orang Arab bertanya, “Adakah perlu kami berubat?” Rasulullah menjawab, “Ya, Wahai hamba-hamba Allah berubatlah (jika terdapat kesakitan)! Sesungguhnya Allah tidak meletakkan sesuatu penyakit melainkan Allah telah meletakkan penawar (penyembuhnya) melainkan satu penyakit” Para sahabat bertanya apakah ia? Rasulullah menjawab, “Penyakit tua”. (Hadith riwayat Al-Tarmizi)

HUKUM EUTANASIA

Muzakarah juga memutuskan bahawa dalam kaedah perubatan, mati otak (*brain death*) adalah dianggap sebagai suatu kematian dan apabila kematian tersebut disahkan oleh pakar, maka akan thabit semua hukum berkaitan kematian yang ditetapkan oleh syarak. Justeru itu, harus memberhentikan rawatan bantuan sokongan (contohnya penggunaan mesin *ventilator*) dengan persetujuan waris-waris terdekat selepas disahkan oleh dua orang pakar perubatan yang tidak terlibat dalam urusan pendermaan organ.

HUKUM VAPE

- Muzakarah Khas Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan yang bersidang pada 21 Disember 2015 telah memutuskan bahawa hukum penggunaan rokok elektronik dan vape adalah **haram**.
- Kajian dari sudut kesihatan turut diambil kira hasil maklumat yang diperolehi daripada Pertubuhan Kesihatan Sedunia yang melakukan pengumpulan maklumat mengenai kesan penggunaan bahan itu di seluruh dunia. Malah pakar kesihatan juga mendapati vape dan rokok elektronik tidak dapat membantu perokok dan perokok tegar untuk berhenti merokok.
- Penggunaan vape dan rokok elektronik diharamkan berdasarkan Kaedah *Sad al-Zara'e* iaitu menutup keburukan lebih besar dan lebih bahaya yang mungkin berlaku pada masa hadapan. Penggunaan rokok elektronik dan vape boleh diibaratkan seperti menghisap rokok konvensional, yang mengandungi pelbagai bahan beracun. Pihak berkuasa atau pemerintah boleh membuat keputusan pengharaman vape jika ada kepentingan umum dan kebaikan.
- Keputusan ini juga selari dengan pendapat di beberapa negara Islam lain termasuk Arab Saudi, Bahrain, Kuwait, Qatar dan Emirates Arab Bersatu.
- Muzakarah ini dihadiri oleh Mufti, Timbalan Mufti negeri-negeri dan ahli-ahli yang dilantik Majlis Raja-raja.

HARAM

Muzakarah Khas Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia yang bersidang pada 17 Julai 2013 telah membincangkan Hukum Shisha Menurut Pandangan Syarak.

Muzakarah telah membuat keputusan seperti berikut:

Setelah mendengar pembentangan dan penjelasan pakar-pakar daripada Kementerian Kesihatan Malaysia dan meneliti maklumat serta bukti-bukti perubatan dan saintifik terperinci yang dikemukakan dari dalam dan luar negara mengenai kesan dan kemudharatan besar yang dihadapi akibat daripada shisha terhadap kesihatan ummah, pembangunan ekonomi negara serta pembentukan generasi pada masa akan datang, maka **Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa shisha adalah haram.**

Oleh itu, **umat Islam adalah dilarang menghisap shisha atau menyediakan perkhidmatan menghisap shisha atau apa-apa aktiviti yang berkaitan dengan shisha.**

M/S 129-137